

SPRAWOZDANIE GŁÓWNEJ KWATERY ZHP

CZĘŚĆ C
SPRAWOZDANIE ZA ROK 2020
ORAZ PIERWSZY KWARTAŁ ROKU 2021

WYDZIAŁ WYCHOWANIA EKONOMICZNEGO

PROGRAM WYCHOWANIA EKONOMICZNEGO

Wydział Wychowania Ekonomicznego wypracował cele dla Programu Wychowania Ekonomicznego, a także obszary będące składowymi programu, precyzując je w następujący sposób.

Cele Programu:

1. Wzmocnienie wychowania ekonomicznego jako części programu działania jednostek Związku Harcerstwa Polskiego, tak aby często odległa do tej pory tematyka finansów, ekonomii i przedsiębiorczości stała się członkom naszej organizacji na tyle bliską, by w przyszłości mogli podejmować osobiste wyzwania i dokonywać samodzielnych wyborów, pełniąc rolę świadomego obywatela również w kontekście ekonomicznych skutków swoich preferencji i decyzji.
2. Świadome kształtowanie i rozwój kompetencji ekonomicznych zuchów harcerzy oraz instruktorów, rozumianych jako połączenie:
 - procesu zdobywania wiedzy, budującej świadomość zależności i konsekwencji działań oraz decyzji,
 - nabywania umiejętności praktycznego stosowania tej wiedzy w konkretnych życiowych sytuacjach (budowa kompetencji wiążących się z paletą konkretnych życiowych sytuacji),
 - zbudowania na bazie wiedzy i umiejętności postaw, opartych na harcerskich wartościach.

Dzięki budowie programu opartego na opisanych powyżej założeniach Związek Harcerstwa Polskiego uzupełni paletę obszarów wychowawczego oddziaływania o istotny element obywatelskich kwalifikacji, będących pakietem kolejnych „sprawności na całe życie”.

Obszary programu:

- Finanse domowe, czyli domowy budżet i własne wydatki. Chcemy, by harcerz wiedział, co się na ten domowy budżet składa i stopniowo podejmował coraz aktywniejszą rolę w jego tworzeniu, a w przyszłości z powodzeniem dbał o budżet swój i swojej rodziny.
- Świadoma konsumpcja, odróżnianie potrzeb od zachcianek i podejmowanie racjonalnych decyzji zakupowych ze świadomością ich wpływu na kształt światowej gospodarki oraz budowanie świadomej, odpowiedzialnej społecznie i środowiskowo konsumpcji.
- Przedsiębiorczość jako odwaga i kreatywność w dostrzeganiu szans i nisz na rynku, a także umiejętność budowania i prowadzenia biznesu.
- Bycie dobrym i świadomym pracownikiem, który ma rozpoznane zarówno posiadane kompetencje jak i zna swoje obowiązki oraz prawa.
- Sprawy publiczne, ponieważ harcerz to świadomy obywatel, który wie, co dzieje się z płaconymi przez niego podatkami, rozumie system zależności państwowych instytucji i interesuje się finansami państwa jak i kwestiami budżetu obywatelskiego.
- Znajomość podstaw ekonomii, pozwalająca zrozumieć otoczenie i mechanizmy rynkowe, dzięki czemu gospodarka nie jest pojęciem odległym i nierealnym.
- Etyka w biznesie, gdyż harcerz rozumie wartość pieniądza, ale o wiele bardziej ceni wartości, takie jak uczciwość i sprawiedliwość.

PILOTAŻ PROGRAMU WYCHOWANIA EKONOMICZNEGO

W październiku 2020 r. podczas warsztatu dla instruktorów Wydziału Wychowania Ekonomicznego ułożono ramy programu wychowania ekonomicznego oraz sprecyzowano ramy pilotażu jaki wydział postanowił wdrażać we współpracy z poszczególnymi chorągwiami, przy wykorzystaniu systemu małych grantów NBP oraz aktywności pozyskanych partnerów programu.

Wytypowano do pierwszej fazy pilotażu dwie chorągwie. W listopadzie odbyło się zdalne spotkanie z komendą Chorągwi Wielkopolskiej, w grudniu z komendą Chorągwi Lubelskiej. Pod koniec roku 2020 przygotowano założenia propozycji dotyczącej sposobu realizacji pilotażu, w wybranych chorągwiach ZHP oraz przekazano Chorągwi Wielkopolskiej oraz Chorągwi Lubelskiej pakiet materiałów programowych (propozycje form programowych, instrumentów metodycznych, gier, etc), oraz merytorycznie zweryfikowanych zewnętrznych propozycji programu wychowania ekonomicznego (programy, recenzje rekomendowanych dla potrzeb realizacji grantu książek oraz gier ekonomicznych, etc). W lutym odbyło się kolejne zdalne spotkanie instruktorów Wydziału Wychowania Ekonomicznego z przedstawicielami Komendy Chorągwi Lubelskiej nt. pilotażu programu wychowania ekonomicznego w Chorągwi. Określono dwa hufce zainteresowane wdrożeniem pilotażu i rozpoczęto opracowywanie założeń programu.

WYCHOWANIE EKONOMICZNE W REFORMIE INSTRUMENTÓW METODYCZNYCH

Data: 4.01.2021

Uczestnicy: odbiorcami docelowymi są zuchy, harcerze, harcerze starsi i wędrownicy

Opracowanie i przekazanie do Zespołu projektowego ds. reformy instrumentów metodycznych propozycji instrumentów metodycznych opartych w swej konstrukcji o pojęcia związane z wychowaniem ekonomicznym (budżetowanie, obywatelskie finanse, przedsiębiorczość, etyka w biznesie, etc). Instruktorzy Wydziału Wychowania Ekonomicznego opracowali 20 wyzwań oraz 12 tropów, które mają stanowić wraz z już istniejącym pakietem tropów i wcześniej opracowanych przez zespół tworzący Wydział Wychowania Ekonomicznego nowych sprawności ekonomicznych kompleksową propozycję instrumentów metodycznych związanych z obszarem wychowania ekonomicznego ([pobierz](#)).

PROPOZYCJA PROGRAMOWA „LATO Z FINANSAMI”

Data: 13.07.2020 r. została uruchomiona propozycja

Uczestnicy: drużynowi wszystkich metodyk

W lipcu została uruchomiona wakacyjna Propozycja Programowa „Lato z Finansami”. W ramach realizacji Programu Wychowania Ekonomicznego zostały udostępnione w Centralnym Banku Pomysłów konspekty zbiórek, gry oraz materiały merytoryczne z obszaru tematycznego „Pieniądze i Rynek” ([pobierz](#)). Poprzez kanały komunikacji elektronicznej zostały udostępnione infografiki oraz materiały wideo przybliżające treści związane udostępnionym obszarem tematycznym „Pieniądze i Rynek”. W celu wsparcia zainteresowania nowym obszarem programu opublikowano też serię materiałów stanowiących ciekawostki ekonomiczne, jak np. „Platmynt, moneta o wadze 20 kg” ([Ciekawostka - "Platmynt"](#) i [Materiał edukacyjny - "Platmynt"](#)) czy też „Duże banknoty” ([Ciekawostka - "Duże banknoty"](#) i [Materiał edukacyjny "Duże banknoty"](#)) Materiały „Lata z Finansami”, będące propozycjami dla programu drużyn i zastępów, ukazywały się sukcesywnie w lipcu i sierpniu.

KONKURS "PIENIĄDZE I RYNEK"

Data: 23.07-10.08.2020 r., 31.08.2020 opublikowano wyniki

Uczestnicy: 22 drużyny, ponad 150 osób

W konkursie o nazwie "Pieniądze i Rynek" wziąć mogły udział zastępy, patrole, gromady i drużyny ze wszystkich grup metodycznych. Konkurs został organizowany w ramach promocji rozpoczynającego się działania programowego "Lato z finansami". Za przeprowadzenie konkursu był odpowiedzialny Wydział Wychowania Ekonomicznego ZHP a działanie zrealizowano wspólnie z Warszawskim Instytutem Bankowości, w ramach umowy o współpracy oraz współfinansowaniu tego działania.

Anons konkursu brzmiał w następujący sposób:
„Słowo „finanse” jest Ci znane, ale nie do końca wiesz, co się za nim kryje? Interesują Cię pieniądze? Czy wiesz skąd się biorą? Dlaczego w ogóle są? Jak funkcjonują w gospodarce? – w tych słowach zachęcaliśmy do wzięcia udziału w naszym pierwszym konkursie w ramach prac Wydziału Wychowania Ekonomicznego!”

Zadaniem konkursowym było rozwiązanie krzyżówki, która została przygotowana na różnych poziomach trudności dla poszczególnych grup metodycznych oraz wykonanie zadania polegającego na przygotowaniu kreatywnej interpretacji hasła, które było jej rozwiązaniem. Hasło krzyżówki brzmiało: BEZPIECZNE FINANSE.

Celem konkursu była jak najszersza promocja i popularyzacja materiałów zamieszczonych w ramach działania programowego „Lato z Finansami”. Zakładany cel został zdaniem instruktorów Wydziału Wychowania Ekonomicznego osiągnięty a kreatywność i widoczne zaangażowanie w przygotowane przez drużyny materiały pokazywały iż tematyka finansów i ekonomii nie przerażała a stanowiły dodatkowy impuls do podjęcia wspólnej aktywności i zanurzenia się w nowej propozycji tematycznej ([wyniki konkursu](#)).

KONKURS "BUDŻET I ŚWIADOMA KONSUMPCJA"

Data: 07-31.10.2020 r., 26.11.2020 opublikowano wyniki

Uczestnicy: dwie drużyny

W konkursie o nazwie "Budżet i Świadoma konsumpcja" wziąć mogły udział zastępy, patrole, gromady i drużyny w ramach finalnego zakończenia działania programowego "Lato z finansami" Konkurs był organizowany przez Wydział Wychowania Ekonomicznego ZHP wspólnie z Warszawskim Instytutem Bankowości, który go współfinansował. Zadaniem konkursowym było przygotowanie budżetu jednostki lub wybranego przedsięwzięcia programowego z opisem wyjaśniającym wybory konsumpcyjne i planowane pozycje budżetowe. Jak widać po nagrodzonych pracach, budżet jest ściśle związany z celami i programem. W konkursie mogły wziąć udział gromady lub drużyny w obrębie dwóch grup wiekowych: I grupa - gromady, zastępy i drużyny działające w metodyce zuchowej i harcerskiej; II grupa - zastępy, drużyny starszoharcerskie i wędrownicze. Prace zwycięzców zostały opublikowane wraz z opracowaniem merytorycznym, które może stanowić na przyszłość źródło inspiracji albo materiał programowy dla wszystkich zainteresowanych wątkami budżetowania oraz wychowania ekonomicznego ([przeczytaj](#)). W założeniu ma to zainspirować jak najszersze grono instruktorów do przyjrzenia się finansowaniu przedsięwzięć programowych ich jednostek.

ZAWODOŁOWCY – HARCERZ NA RYNKU PRACY

Data: 24.02.2021

Uczestnicy: harcerze starsi i wędrownicy, a także instruktorzy ZHP

Propozycja programowa budowania świadomości pracowniczej Wydziału Wychowania Ekonomicznego kierowana do harcerzy starszych i wędrowników, a także instruktorów, drużynowych. Celem propozycji jest wsparcie w budowaniu osobistych kompetencji, świadomości pracowniczej oraz odnajdywaniu swoich kompetencji zawodowych. Propozycja będzie realizowana we współpracy z Uniwersytetem Humanistycznym SWPS. Biorący w niej udział będą objęci merytoryczną opieką psychologów oraz doradcy zawodowego, będących instruktorami ZHP. W ramach propozycji programowej postawiono do realizacji następujące zamierzenia:

- Pokazanie znaczenia kompetencji harcerskich na rynku pracy
- Przekazanie wiedzy na temat rynku pracy oraz możliwych ścieżek kariery
- Wykształcenie umiejętności poruszania się na rynku pracy
- Rozbudzenie świadomości z zakresu praw i obowiązków pracowniczych
- Promowanie idei sukcesu zawodowego jak mistrzostwa w wybranej dziedzinie
- Budowanie poczucia sprawstwa

Zgłoszenia do projektu rozpoczęły się 24.02.2021 r., tylko pierwszego dnia zgłosiło się osiem zastępów. Termin pierwszego otwartego webinaru to 09.03.2021 r.

GRA EKONOMICZNA “FABRYKA CIASTEK”

Data: 25.02.2021-15.04.2021

Uczestnicy: 16 zastępów harcerskich i starszoharcerskich z całej Polski, łącznie prawie 100 osób

Wydział Wychowania Ekonomicznego GK ZHP zaprosił zastępy harcerskie i starszoharcerskie do udziału w zdalnej grze ekonomicznej „Fabryka ciastek”. Zadaniem uczestników gry jest wcielenie się w rolę kierowników zakładu produkcyjnego. Od odpowiednich decyzji dotyczących między innymi planowania wielkości produkcji, sposobu reklamy, ilości zatrudnionych pracowników, będą zależały rozwój i pozycja rynkowa fabryki. Cele propozycji programowej to:

- Dostarczenie drużynom ciekawej propozycji programowej możliwej do realizacji w czasie pandemii
- Zainteresowanie uczestników tematyką ekonomiczną
- Nauka podstaw przedsiębiorczości
- Nauka zasad działania rynku
- Promocja działań Wydziału Wychowania Ekonomicznego

Gra trwa od lutego do kwietnia 2021 roku. Składa się z 8 spotkań wszystkich uczestników poprzez aplikację Microsoft Teams oraz zadań do wykonania w zespołach pomiędzy spotkaniami. W ramach zadań gry przedstawiane są zastępom oraz drużynowym propozycje instrumentów metodycznych oraz form pracy z zakresu Wychowania Ekonomicznego, jako inspiracja do działań drużyn i realizacji osobistego rozwoju harcerzy.

WSPÓŁPRACA Z WARSZAWSKIM INSTYTUTEM BANKOWOŚCI

Rozmowy z partnerem rozpoczęły się w lipcu 2020 roku. Na starcie zorganizowane zostało spotkanie pomiędzy Zarządem Warszawskiego Instytutu Bankowości a Naczelniczką ZHP, przy udziale instruktorów Wydziału Wychowania Ekonomicznego. Pierwszym etapem nawiązania współpracy było wspólne przeprowadzenie przez Wydział Wychowania Ekonomicznego ZHP oraz Warszawski Instytut Bankowości dwóch konkursów w ramach działania programowego "Lato z Finansami, które uzyskały współfinansowanie ze strony instytutu. W dniu 10 lutego 2021 r. nastąpiło podpisanie umowy z Warszawskim Instytutem Bankowości o partnerstwie i współpracy w zakresie realizacji Programu Wychowania Ekonomicznego ZHP. Współpraca ma dotyczyć udostępnienia materiałów edukacyjnych oraz organizacji wspólnych przedsięwzięć.

WSPÓŁPRACA Z UNIWERSYTETEM SWPS

Rozmowy z partnerem rozpoczęły się w lipcu 2020 r. od spotkania z Wydziałem Psychologii Uniwersytetu Ekonomicznego SWPS w zakresie wspólnej realizacji Programu Wychowania Ekonomicznego ZHP.

W styczniu 2021 r. odbyło się spotkanie z Uniwersytetem Humanistycznym SWPS, w sprawie wsparcia Konferencji Instruktorskiej na temat Wychowania Ekonomicznego poprzez poprowadzenie wykładu na temat "Aspektów społecznych i moralnych w psychologii ekonomicznej". 10 lutego 2021 r. nastąpiło podpisanie umowy z Uniwersytetem Humanistycznym SWPS o partnerstwie i współpracy w zakresie realizacji całego Programu Wychowania Ekonomicznego ZHP.

Współpraca ma dotyczyć:

- wsparcia w wypracowaniu nowoczesnych i atrakcyjnych programowo narzędzi wychowania, kształtujących kompetencje ekonomiczne,
- prowadzenia szkoleń i warsztatów budujących kompetencje ekonomiczne kadry ZHP oraz umiejętności prowadzenia działań wychowawczych dla kształtowania takich kompetencji zgodnie z Metodą Harcerską,
- działalności edukacji i promocji wiedzy z zakresu psychologii ekonomicznej.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA WYDZIAŁU WYCHOWANIA EKONOMICZNEGO:

- 23.09.2020 r. - opublikowanie w miesięczniku „Z perspektywy” artykułu pt. „Tego się nie nauczysz w szkole – o Wychowaniu Ekonomicznym w ZHP” ([przeczytaj](#)). Działanie miało na celu promocję programu oraz budowanie świadomości wędrowników i instruktorów na temat tego czym jest wychowanie ekonomiczne oraz jakie korzyści wynikają ze zdobywania wiedzy i kompetencji z tego obszaru.
- 28.11.2020 r. - przeprowadzenie zajęć dla instruktorów z tematu Wychowania Ekonomicznego w ramach cyklu warsztatów organizowanych przez SI Chorągwi Wielkopolskiej "Złoty Krąg Kształceniowy - praca z kadrą w czasie pandemii".

